

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

APR 2025

PD-1988

[Total No. of Pages : 4

[6414]-101

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Year Course)

LAW

LCC - 0701 : Law of Criminal Procedure

(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.
- 3) Answer any two questions Part-C. Each question in Part-C is for 05 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) Elaborate on the procedure relating to children in conflict with law under Juvenile Justice (care and protection of children) Act, 2015.
- Q2) What is bail? Explain the difference between bail and anticipatory bail as per Bhartiya Nagarik Suraksha Sanhita, 2023.
- Q3) Explain briefly the constitution of criminal courts under the Bhartiya Nagarik Suraksha. Sanhita, 2023.
- Q4) Discuss the meaning and importance of the 'First Information Report'. Discuss the evidentiary value of FIR in the course of trial.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) What is charge? Explain the provisions relating to Joinder of charges.
- Q6) Explain the difference between Summons trial and Summary trial.
- Q7) Explain in detail about the concept of parole system in India.
- Q8) Write a detail note on - Bar to take cognizance of certain offence after lapse of the period of limitations.
- Q9) What is Arrest? Discuss the circumstances in which arrest of a person becomes necessary?

P.T.O.

PART - C**Q10) Write short notes on any two of the following :****[2 × 5 = 10]**

- a) Inquiry and Investigation
- b) Discharge and Acquittal
- c) When search warrant may be issued?
- d) Legal aid to accused person.

Total No. of Questions : 10]

PD-1988

[6414]-101

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Year Course)

LAW

LCC - 0701 : Law of Criminal Procedure

(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
2) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
3) भाग क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 05 गुण आहेत.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण), 2015 अंतर्गत कायद्याशी संघर्ष करणाऱ्या मुलांशी संबंधित प्रक्रियेचे तपशीलवार वर्णन करा.
प्रश्न 2) जामीन म्हणजे काय? भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता 2023 अंतर्गत जामीन व आगाऊ जामीन मधील फरक स्पष्ट करा.
प्रश्न 3) भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता 2023, अंतर्गत फौजदारी न्यायालयांची रचना थोडक्यात स्पष्ट करा.
प्रश्न 4) 'प्रथम माहिती (खबरी) अहवाल' चा अर्थ आणि महत्त्व यावर चर्चा करा. खटला चालवत असताना प्रथम माहिती अहवाल च्या साक्ष्य मूल्याची चर्चा करा.

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) दोषारोप करणे म्हणजे काय? भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता 2023, अंतर्गत, दोषारोपाची जोडमांडणी करण्यासंबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.
प्रश्न 6) समन्स व संक्षिप्त खटल्यांच्या संपरिक्षेमधील फरक स्पष्ट करा.
प्रश्न 7) भारतामधील पॅरोल प्रणाली या संकल्पनेवर तुमचे मत स्पष्ट करा.
प्रश्न 8) मुदत मर्यादा उलटून गेल्यानंतर काही गुन्ह्यांची दखल घेण्यास आडकाठी यावर संक्षिप्त टीप लिहा.
प्रश्न 9) अटक म्हणजे काय? कोणत्या परिस्थितीत व्यक्तीला अटक करणे आवश्यक आहे या बदल चर्चा करा.

भाग - क

प्रश्न 10) कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा.

[2 × 5 = 10]

- अ) चौकशी व अन्वेषण
- ब) खारीज करणे व निर्दोष मुक्तता
- क) शोध/झडती वॉंट कधी जारी केले जाऊ शकते?
- ड) आरोपीला कायदेविषयक सहाय्य यावर चर्चा करा.

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PD-1989

[Total No. of Pages : 4]

[6414]-102

Second Year LL.B.

(Three Year Law Course)

LCC- 0702 : Law of Evidence

(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All parts are compulsory.
- 2) Answer any two questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.
- 3) Answer any three questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
- 4) Answer any two questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.

PART - A

- Q1)** Discuss in detail the provisions of Bhartiya Sakshya Adhiniyam, 2023 relating to burden of proof.
- Q2)** "Hearsay evidence is not admissible". Discuss this statement along with exceptions to the non-admissibility of hearsay evidence.
- Q3)** "Admissions are the statements generally proved against the person making them. However, in certain situations they can be proved by or on behalf of the person making them." Explain this statement with reference to provisions of Bhartiya Sakshya Adhiniyam, 2023.
- Q4)** Discuss in detail the law regarding the admissibility and relevancy of electronic evidence.

P.T.O.

PART - B

- Q5)** Discuss in detail relevancy of character in judicial proceedings.
- Q6)** Explain the provisions relating to the proof of handwriting.
- Q7)** Explain the law relating to circumstantial evidence in the light of illustrative cases.
- Q8)** What is confession? Discuss the circumstances in which confession becomes relevant.
- Q9)** What is presumption? Discuss in detail various presumptions provided in Bhartiya Saksha Adhiniyam, 2023

PART - C

Q10) Short Notes (Write any two):

- a) Doctrine of Estoppel
- b) Proof of Public Document
- c) Impeaching the credit of witness
- d) Hostile Witness

Total No. of Questions : 10]

PD-1989

[6414]-102

Second Year LL.B.

(Three Year Law Course)

LCC- 0702 : Law of Evidence

(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना: 1) सर्व भाग अनिवार्य आहे.
- 2) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
- 3) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
- 4) भाग क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग - अ

- प्रश्न 1) शब्दितीच्या भारासंबंधित भारतीय साक्ष अधिनियम, 2023 च्या तरतुदींची तपशीलवार चर्चा करा.
- प्रश्न 2) “ऐकीव (हीयरसे) पुरावा ग्राह्य नाही” ऐकीव पुराव्याच्या अस्वीकार्यतेची अपवादांसह चर्चा करा.
- प्रश्न 3) “कबुली म्हणजे सामान्यतः ते करणाऱ्या व्यक्तीविरुद्ध सिद्ध केलेली विधाने तथापि, विशिष्ट परिस्थितींमध्ये ते करणाऱ्या व्यक्तीद्वारे किंवा त्यांच्या वतीने ते सिद्ध केले जाऊ शकतात भारतीय साक्ष अधिनियम, 2023 च्या तरतुदींच्या संदर्भात हे विधान स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) इलेक्ट्रॉनिक पुराव्याची स्वीकृती आणि प्रासंगिकता यासंबंधी कायद्याची तपशीलवार चर्चा करा.

भाग - ब

- प्रश्न 5) न्यायालयीन कामकाजातील चारित्र्याच्या समर्पकतेची तपशीलवार चर्चा करा.
- प्रश्न 6) हस्तलेखनाच्या पुराव्याशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्रश्न 7) उदाहरणात्मक प्रकरणांच्या मदतीने परिस्थितीजन्य पुराव्याशी संबंधित कायद्याचे स्पष्टीकरण करा.

- प्रश्न 8) कबुलीजबाब म्हणजे काय? कबुलीजबाब ज्या परिस्थितीत समर्पक ठरते त्याबद्दल चर्चा करा.
- प्रश्न 9) गृहितक म्हणजे काय? भारतीय साक्ष अधिनियम, 2023 मध्ये प्रदान केलेल्या विविध गृहितकांवर तपशीलवार चर्चा करा.

भाग - क

- प्रश्न 10) टिपा लिहा
- अ) एस्टोपेलची तत्व प्रणाली
 - ब) सार्वजनिक दस्तऐवजाचा पुरावा
 - क) साक्षीदाराची विश्वासार्हता रद्द करणे
 - ड) प्रतिकूल (होस्टाइल) साक्षीदार

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. **APR 2025**

PD-1990

[Total No. of Pages : 4

[6414]-103

Second Year LL.B.

**LCC 0703 : Interpretation of Statutes
(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III) (Theory)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *All Parts are compulsory.*
- 2) *Answer any two questions from Part A Each question in Part A is for 15 marks.*
- 3) *Answer any three questions from Part B Each question in Part B is for 10 marks.*
- 4) *Answer any two questions from Part C Each question in Part C is for 5 marks.*

PART - A

- Q1)** Explain in detail the object and purpose of the General Clauses Act and its relevance in interpreting the statutes.
- Q2)** What is meant by Literal Rules of Interpretation? Explain its relation to the Grammatical Rule of Interpretation with relevant case laws in support your explanation.
- Q3)** Explain in detail the meaning of Jurisdiction and different presumptions in interpretation of jurisdiction with the help of examples.
- Q4)** What is the difference between internal aids of interpretation and external aids of interpretation? Explain in brief various internal and external aids.

PART - B

- Q5)** Explain the difference between express repeal and implied repeal with relevant provisions in General Clauses Act and case laws.
- Q6)** What is meant by Taxing and Penal Statutes? Explain rules for interpreting the Taxing and Penal statutes. Support your answer with relevant examples and case laws.

P.T.O.

Q7) Explain the difference between operation and commencement of a statute with the help of relevant provisions and Case laws to support your explanation.

Q8) Critically evaluate various modes of interpretation of the Constitution.

Q9) Explain Prospective, retrospective and retroactive application of Legislations with examples of each one of them.

PART - C

Q10) a) Strict and Liberal Interpretation

b) Judicial Restraint & Activism

c) Words of Rank

d) Interpretation of Conjunctive and Disjunctive words

Total No. of Questions : 10]

PD-1990

[6414]-103

Second Year LL.B.

LCC 0703 : Interpretation of Statutes
(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III) (Theory)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- 1) प्रश्नपत्रिकेतील सर्व भाग सक्तीचे आहेत.
- 2) भाग-अ मधील कुठलेही दोन प्रश्न सोडवा भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्नास 15 गुण आहेत.
- 3) भाग-ब मधील कुठलेही तीन प्रश्न सोडवा प्रत्येक प्रश्नास 10 गुण आहेत.
- 4) भाग-क मधील कुठलेही दोन प्रश्न सोडवा प्रत्येक प्रश्नास 5 गुण आहेत.

भाग - अ

- प्रश्न 1) सामान्य खंड अधिनियमाच्या (जनरल क्लॉजेस ॲक्ट) चा उद्देश व कारण सांगा व अधिनियमाच्या अर्थबोधमधील त्याची प्रासंगिकता सांगा.
- प्रश्न 2) लिटरल रूल्स ऑफ इंटरप्रीटेशन म्हणजे काय? व्याकरणाच्या नियमाशी त्याचा संबंध स्पष्ट करा, तुमच्या स्पष्टीकरणाचे समर्थन करण्यासाठी संबंधित न्यायालयीन निर्णयाचा हवाला द्या.
- प्रश्न 3) उदाहरणांच्या सहाय्याने अधिकारक्षेत्राचा अर्थ आणि विविध गृहितकांचा अर्थ तपशीलवार स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) इंटरप्रीटेशनच्या इंटर्नल एंड्स आणि इंटरप्रीटेशनच्या एक्सटर्नल एंड्समध्ये काय फरक आहे, विविध इंटर्नल एंड्स आणि एक्सटर्नल एंड्स थोडक्यात स्पष्ट करा.

भाग - ब

- प्रश्न 5) स्पष्ट निरसन (एक्सप्रेस रिपील) आणि गर्भित निरसन (इम्प्लाइड रिपील) यातील फरक स्पष्ट करा, तुमच्या स्पष्टीकरणास समर्थन देण्यासाठी सामान्य खंड अधिनियमाच्या (जनरल क्लॉजेस ॲक्ट) संबंधित तरतुदींचा व न्यायालयीन निर्णयाचा हवाला द्या.
- प्रश्न 6) कर आकारणी आणि दंडात्मक अधिनियमाचा अर्थ काय आहे, कर आकारणी आणि दंडात्मक अधिनियमाचा अर्थ लावण्याचे नियम स्पष्ट करा. संबंधित उदाहरणे आणि न्यायालयीन निर्णयासह तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा.

- प्रश्न 7) अधिनियमाच्या ऑपरेशन आणि कमेंसमेंट मध्ये काय फरक आहे. संबंधित अधिनियमातील कलमे व न्यायालयीन निर्णयांसह स्पष्ट करा.
- प्रश्न 8) राज्यघटनेच्या इंटरप्रिटेशनच्या विविध पद्धतींचे टीकात्मक विश्लेषण करा.
- प्रश्न 9) अधिनियमाची प्रोस्पेक्टिवीटी, रेट्रोसपेक्टिवीटी, आणि रेट्रोअक्टिवीटी उदाहरणासहीत थोडक्यात समजावून सांगा.

भाग - क

- प्रश्न 10) अ) स्ट्रीकट आणि लिबरल इंटरप्रिटेशन
ब) न्यायिक प्रतिबंध आणि न्यायिक सक्रियता - वैधानिक प्रतिबंध आणि वैधानिक सक्रियता
क) वर्ड्स ऑफ रॅक
ड) संयोजक आणि विसंगत शब्दांचे इंटरप्रिटेशन

Total No. of Questions : 10]

SEAT No.

APR 2025

PD-1991

[Total No. of Pages : 4

[6414]-104

LL.B. - II

Three Year of Law Course

LAEC 0704: Practical Training Paper - I

Professional Ethics And Contempt of Court Law

(CBCS) (2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part 'A'. Each question in part A is for 15 marks.
- 2) Attempt any three questions from Part 'B'. Each question in part B is for 10 marks.
- 3) Attempt any two questions from Part 'C'. Each question in part C is for 5 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) Explain the History of the Legal Profession before the independence period.
- Q2) General Defenses available in Civil & Criminal Contempt of Court under the Contempt of Court Act 1971
- Q3) Define Professional Misconduct. Explain the provisions relating to complaints and appeals for Professional Misconduct under the Advocates Act, of 1961.
- Q4) Define the term Contempt of Court. Explain Freedom of Speech, Law of Defamation and Contempt of Court from Constitutional Perspectives with recent case laws.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) Discuss the provisions relating to Norms of Professional Ethics and Duties to be followed by an Advocate.
- Q6) "Truth can't be pleaded as a defense in Contempt Proceedings" in the interest of General Public under the Contempt of Court Act 1971 with reference to Amendment Act of 2006.

P.T.O.

Q7) Discuss the duties of an advocate towards the court under the rules of the standard of professional conduct and etiquette.

Q8) Write a Case comment on Ex-Capt Harish Uppal v. Union of India, AIR 2003 SC 739.

Q9) Write a case comment on High Court of Judicature of Bombay v. Manisha Koirala, 2003 Cri. L J 1634 (Bom HC).

PART - C

[2 × 5 = 10]

Q10) Write Short Notes on (Any Two)

- a) Constitution of Committees of Bar Council.
- b) Right of Pre-audience.
- c) Qualification for Admission of Person as Advocate.
- d) Punishment for Contempt of Court.

Total No. of Questions : 10]

PD-1991

[6414]-104

LL.B. - II

Three Year of Law Course

LAEC 0704: Practical Training Paper - I

Professional Ethics And Contempt of Court Law

(CBCS) (2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- 1) भाग 'अ' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
- 2) भाग 'ब' मधून कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
- 3) भाग 'क' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) स्वातंत्र्यकाळापूर्वीचा विधी व्यवसायाचा इतिहास समजावून सांगा.
- प्रश्न 2) न्यायालयाचा अवमान अधिनियम 1971 अंतर्गत दिवाणी आणि फौजदारी न्यायालयाचा अवमान प्रकरणात उपलब्ध सामान्य बचाव.
- प्रश्न 3) व्यावसायिक गैरवर्तनाची व्याख्या करा. अँडव्होकेट्स ॲक्ट, 1961 अंतर्गत व्यावसायिक गैरवर्तनाच्या तक्रारी आणि अपीलांशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4) न्यायालयाचा अवमान या शब्दाची व्याख्या करा. अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य, मानहानीचा कायदा आणि न्यायालयाचा अवमान घटनात्मक दृष्टीकोनातून अलीकडील खटल्याच्या कायद्यांसह स्पष्ट करा.

- प्रश्न 5) वकिलाने पाळल्या जाणार् या व्यावसायिक नैतिकता आणि कर्तव्यांच्या निकषांशी संबंधित तरतुदींवर चर्चा करा.
- प्रश्न 6) 2006 च्या सुधारणा कायद्याच्या अनुषंगाने न्यायालयाचा अवमान अधिनियम 1971 अन्वये सर्वसामान्यांच्या हितासाठी “अवमान प्रक्रियेत सत्याचा बचाव म्हणून युक्तिवाद करता येणार नाही”.
- प्रश्न 7) व्यावसायिक आचरण व शिष्टाचाराच्या नियमांनुसार वकिलाच्या न्यायालयाप्रती असलेल्या कर्तव्यांची चर्चा करा.
- प्रश्न 8) माजी कॅप्टन हरीश उप्पल विरुद्ध केस कॉमेंट लिहा. भारत संघ, आकाशवाणी 2003 एससी 793 वर केस कॉमेंट लिहा.
- प्रश्न 9) मुंबई उच्च न्यायालय विरुद्ध मनीषा कोईराला, 2003 सीआरआय एल जे 1634 (बॉम एचसी) वर केस कॉमेंट लिहा.

- प्रश्न 10) (कोणत्याही दोन) वर थोडक्यात नोट्स लिहा.
- अ) बार कौन्सिलच्या समित्यांची स्थापना.
- ब) प्री-ऑडियंसचा अधिकार.
- क) अधिवक्ता म्हणून व्यक्तीच्या प्रवेशाची पात्रता.
- ड) न्यायालयाचा अवमान केल्याबद्दल शिक्षा.

Total No. of Questions : 10]

SEAT No

APR 2025

APR 2025

[Total No. of Pages : 4

PD-1993

[6414]-106

LL.B. (Part - II)

(First Year of Three Years Law Course)

LDSE - 0706 : CRIMINAL MINOR ACTS

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt any 2 questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.
- 2) Attempt any 3 questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.
- 3) Attempt any 2 short notes from Part-C. Each question in Part-C is for 5 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) Write in detail provisions relating to the Prohibition, Control and Regulation of Narcotic Drugs and Psychotropic Substances under the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act, 1985.
- Q2) Discuss the powers, functions and procedure to be followed by the board under the Digital Personal Data Protection Act, 2023.
- Q3) Discuss the offences and penalties under the Unlawful Activities (Prevention) Act, 1967, with recent amendments.
- Q4) Discuss the objects and salient features of the Information Technology Act, 2000.

P.T.O.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) Discuss the various types of cyber fraud.
- Q6) Write in detail the special measures for the maintenance of public order and safety of the state under the Maharashtra Police Act, 1951.
- Q7) Discuss the Definition, Scope and Punishments of Organized Crimes under the Maharashtra Control of the Organized Crimes Act, 1999.
- Q8) Discuss the Offences and Penalties under the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act, 1985, with relevant case laws.
- Q9) Discuss the provisions relating to the Acquisition, possession of arms and ammunition & offences and penalties under the Arms Act, 1959.

PART - C

[2 × 5 = 10]

Q10) Answer Any Two of the following :

- a) Unlawful Associations
- b) Electronic Governance
- c) Historical background of the Maharashtra Police Act, 1951
- d) Establishment and Composition of Data protection board of India

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 10]

PD-1993

[6414]-106

LL.B. (Part - II)

(First Year of Three Years Law Course)

LDSE - 0706 : किरकोळ फौजदारी कायदे
(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
- 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
- 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) अंमली औषधिद्रव्ये व मनःप्रभावी पदार्थ अधिनियम, 1985 अंतर्गत प्रतिबंध, नियंत्रण आणि नियमन संबंधित तरतुदी तपशीलवार लिहा.
- प्रश्न 2) डिजिटल वैयक्तिक डेटा संरक्षण कायदा, 2023 अंतर्गत मंडळाचे अधिकार, कर्तव्ये आणि कार्यपद्धती सविस्तर लिहा.
- प्रश्न 3) बेकायदेशीर कृत्ये (प्रतिबंध) अधिनियम, 1967 अंतर्गत अलीकडील सुधारणांसह गुन्हे आणि दंड याविषयीच्या तरतुदी लिहा.
- प्रश्न 4) माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000 चे उद्देश आणि ठळक वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

- प्रश्न 5) सायबर फसवणुकीच्या विविध प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रश्न 6) महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, 1951 अंतर्गत राज्याची सार्वजनिक सुव्यवस्था आणि सुरक्षितता राखण्यासाठी केलेल्या विशेष उपयोजना सविस्तर लिहा.
- प्रश्न 7) महाराष्ट्र संघटित गुन्हेगारी निंत्रण कायदा, 1999 अंतर्गत संघटित गुन्हेगारीच्या व्याख्या, व्याप्ती आणि शिक्षा याविषयी सविस्तर लिहा.
- प्रश्न 8) अंमली औषधिद्रव्ये व मनःप्रभावी पदार्थ अधिनियम, 1985 अंतर्गत गुन्हे आणि दंडाच्या तरतुदी विविध न्यायालयीन प्रकरणांसाह सह स्पष्ट करा.
- प्रश्न 9) शस्त्रास्त्र कायद्यांतर्गत शस्त्रे आणि दारूगोळा संपादन करणे, बाळगणे तसेच विविध गुन्हे आणि दंड यासंबंधीच्या तरतुदी सविस्तर लिहा.

- प्रश्न 10) टीपा लिहा. (कोणतेही दोन)
- अ) बेकायदेशीर संघटना
- ब) इलेक्ट्रॉनिक प्रशासन
- क) महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, 1951 ची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी
- ड) डेटा संरक्षण मंडळ ऑफ इंडिया ची स्थापना आणि रचना

Total No. of Questions : 10]

PD-1994

SEAT No. **APR 2025**
[Total No. of Pages : 4

[6414]-107

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LDSE - 0707 : COOPERATIVE LAW

(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.
- 3) Answer any two questions from Part-C. Each question in Part-C is for 5 marks.
- 4) Figures to the right indicate full marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) Enumerate the Procedure for admission, continuation, cessation and Removal of membership.
- Q2) Discuss the Rights, Duties, liabilities of and restrictions on a Society under The Maharashtra Co-operative societies Act 1960.
- Q3) Discuss the Fundamental principles of co-operation and Characteristics of a co-operative society.
- Q4) What do you mean by Reserve fund? Discuss the provisions relating to utilization of Funds of co-operative society and Restrictions on utilization of funds.

P.T.O.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) Analyse the Role and functions of different kinds of co-operative societies.
- Q6) Discuss the important features of Model Bye-laws.
- Q7) Write a note on Election of the Managing Committee.
- Q8) Explain the provisions relating to Appointment of and Powers of Liquidator mentioned under The Maharashtra Co-operative societies Act 1960.
- Q9) Trace the historical development of co-operative movement in India.

PART - C

[2 × 5 = 10]

Q10) Short notes (Write any two) :

- a) Special General meeting
- b) Effect of incorporation
- c) Offences
- d) Constitution of the Maharashtra State Co-operative Appellate Court

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 10]

PD-1994

[6414]-107

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LDSE - 0707 : सहकार कायदा

(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
- 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
- 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.
- 4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) प्रवेश, सातत्य, समाप्ती आणि सदस्यत्व काढून टाकण्याच्या प्रक्रियेची गणना करा.
- प्रश्न 2) महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा 1960 अंतर्गत संस्थेचे हक्क, कर्तव्ये, जबाबदाऱ्या आणि निर्बंधांची चर्चा करा.
- प्रश्न 3) सहकाराची मूलभूत तत्वे आणि सहकारी संस्थेची वैशिष्ट्ये यांची चर्चा करा.
- प्रश्न 4) राखीव निधी म्हणजे काय? सहकारी संस्थांच्या निधीच्या वापराशी संबंधित तरतुदी आणि निधीच्या वापरावरील निर्बंधांवर चर्चा करा.

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांची भूमिका आणि कार्ये यांचे विश्लेषण करा.
- प्रश्न 6) आदर्श उपनियमांच्या महत्वाच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
- प्रश्न 7) व्यवस्थापकीय समितीच्या निवडीबाबत टीप लिहा.
- प्रश्न 8) महाराष्ट्र सहकारी संस्था कायदा 1960 अंतर्गत परिसमापकाची नियुक्ती आणि अधिकारांशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्रश्न 9) भारतातील सहकारी चळवळीच्या ऐतिहासिक विकासाचा मागोवा घ्या.

भाग - क

[2 × 5 = 10]

- प्रश्न 10) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)
- अ) विशेष सर्वसाधारण सभा
- ब) निगमनाचे परिणाम
- क) अपराध
- ड) महाराष्ट्र राज्य सहकारी अपीलीय न्यायालयाची स्थापना

▽▽▽▽